

Wewnątrzszkolny System
Doradztwa Zawodowego (WSDZ)

dla

Branżowej Szkoły I stopnia
w Zespole Szkół
Centrum Kształcenia Rolniczego
w Oleszycach

Spis treści

WSTĘP	3
1. PODSTAWA PRAWNA	4
2. CELE WSDZ	4
2.1. Cel ogólny:	4
2.2. Cele szczegółowe:	4
3. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ ZADAŃ WSDZ	5
3.1. Dyrektor	6
3.2. Doradca zawodowy	6
3.3. Wychowawcy:	7
3.4. Nauczyciele:	7
3.5. Specjaliści:	8
3.6. Nauczyciel bibliotekarz	8
4. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWE M ZAWODOWYM I ICH ADRESACI	8
4.1. Działania kierowane do uczniów:	8
4.2. Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:	10
4.3. Działania kierowane do rodziców:	10
5. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I PODMIOTAMI WSPIERAJĄCYMI	10
6. PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM W DANYM ROKU SZKOLNYM	11
7. EWALUACJA WSDZ	11
Źródła:	12

WSTĘP

Praca zawodowa jest obecnie jest jedną z podstawowych form aktywności człowieka. Jest ona źródłem dochodów, dzięki czemu człowiek jest w stanie zaspokajać swoje potrzeby materialne. Nie jest to jednak jej jedyny aspekt. Praca wiąże się z poczuciem własnej wartości, samorealizacją, możliwości rozwoju i realizacji planów. Podjęcie właściwych wyborów dotyczących ścieżki kształcenia i zawodu jest więc ważnym krokiem w życiu każdego człowieka. Jest to istotne nie tylko z punktu widzenia jednostki, ale także z punktu widzenia państwa i społeczeństwa, w którym on żyje i pracuje. Dlatego do dokonywania tych wyborów człowiek powinien być odpowiednio przygotowany.

Zadaniem szkoły jest wyposażenie uczniów w umiejętność podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących dalszej ścieżki edukacyjnej i planowania własnej kariery zawodowej w oparciu o posiadane zasoby i informacje z rynku pracy. Zadanie to jest tym ważniejsze w dobie szybkich zmian społeczno-gospodarczych, które znajdują swe odbicie na rynku edukacyjnym i zawodowym. Wśród tendencji występujących na rynku pracy można zauważyć globalizację działalności gospodarczej, zmiany w wynagrodzeniach i formach zatrudnienia, obniżanie się wieku rozpoczynania pracy, konieczność stałego podnoszenia swoich kwalifikacji, częste zmiany zatrudnienia i konieczność przekwalifikowania się. Wszystkie te czynniki mają ogromny wpływ na podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych przez młodzież.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego ma na celu umożliwienie szkole udzielenia właściwego wsparcia uczniom, tak aby świadomie zaplanowali swoją przyszłość zawodową, swobodnie poruszali się po rynku pracy i umieli elastycznie reagować na zmieniającą się na nim sytuację.

1. PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.;
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)

2. CELE WSDZ

2.1. Cel ogólny:

- Pomoc uczniom w odkrywaniu indywidualnych predyspozycji i uzdolnień oraz planowaniu kariery zawodowej i dalszego kształcenia.
- Kształtowanie umiejętności i kompetencji niezbędnych do funkcjonowania na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy.
- Dostarczenie uczniom informacji niezbędnych do podejmowania trafnych wyborów edukacyjnych i zawodowych.
- Rozwijanie w uczniach świadomości konieczności korygowania ścieżki zawodowej i pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych.
- Wspieranie rodziców/opiekunów w efektywnym towarzyszeniu dzieciom w podejmowaniu decyzji dotyczących drogi edukacyjnej i zawodowej.
- Wspieranie nauczycieli w realizacji zadań edukacyjnych i wychowawczych służących optymalnemu rozwojowi ucznia.

2.2. Cele szczegółowe:

Uczniowie :

- kształcą umiejętność określania własnych celów życiowych, mocnych i słabych stron,
- rozwijają umiejętność planowania własnego rozwoju i przebiegu kariery zawodowej,
- zapoznają się z procedurami i możliwościami poszerzenia kwalifikacji zawodowych,
- zapoznają się z możliwymi formami zatrudnienia,
- pracują nad wyzwaniem własnego wewnętrznego potencjału, rozwijaniem zainteresowań, gotowością do zmian,
- rozwijają umiejętność efektywnego komunikowania się,
- rozwijają umiejętność pracy w grupie,
- rozwijają umiejętność radzenia sobie w sytuacjach stresowych,
- poznają zasady funkcjonowania rynku pracy,

- zapoznają się ze specyfiką rynku pracy w regionie, w kraju i za granicą,
- rozszerzają zasób informacji na temat sposobów poszukiwania pracy, sporządzania dokumentów aplikacyjnych, prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej,
- pozyskują wiedzę w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej,
- poznają możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego.

Nauczyciele:

- otrzymują wsparcie w pracy wychowawczej,
- zapewniają ciągłość funkcjonowania WSDZ zgodnie ze statutem Szkoły,
- współpracują w realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do efektywnego kształtowania kariery zawodowej,
- realizują elementy doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych (z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu) i zajęciach z wychowawcą,
- wskazują uczniom znaczenie wiedzy z poszczególnych przedmiotów dla kształtowania umiejętności zawodowych,
- aktywizują uczniów do planowania kariery edukacyjno – zawodowej,
- wzmacniają prestiż zawodu, w którym kształcą się uczeń,
- wspierają uczniów w rozwijaniu ich potencjału, kompetencji, zainteresowań i umiejętności a także kompetencji społecznych, zapoznają uczniów z możliwościami rozwijania kariery w wybranym przez nich zawodzie, kształtują u uczniów postawy przedsiębiorcze.

Rodzice:

- znają założenia pracy doradczej szkoły na rzecz uczniów,
- otrzymują wsparcie w doskonaleniu umiejętności wychowawczych oraz wypracowywaniu sposobów i form towarzyszenia dzieciom w rozwijaniu pasji i zainteresowań, w wyborze drogi edukacyjnej i zawodowej,
- mają dostęp do informacji edukacyjnych i zawodowych (np. możliwości dalszego kształcenia, doskonalenia zawodowego i zatrudnienia ich dzieci).

3. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ ZADAŃ WSDZ

Za realizację Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego odpowiedzialni są:

- dyrektor szkoły,
- szkolny doradca zawodowy,
- pedagog szkolny,

- rada pedagogiczna (wychowawcy i inni nauczyciele).

3.1. Dyrektor

Zadania:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
- organizuje w szkole wspomaganie działań związanych z doradztwem zawodowym po-przez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

3.2. Doradca zawodowy

Zadania:

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe;
- pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- współpraca z nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego;
- przygotowanie ucznia do roli pracownika;
- przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów;
- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i ich rodzicom;
- prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia pracy zawodowej;
- pomaganie w określaniu możliwości zawodowych uczniów mających określone ograniczenia psychofizyczne i wskazanie odpowiedniego dla nich rodzaju zatrudnienia, udzielanie im informacji o przeciwwskazaniach zdrowotnych do wykonywania zawodu;
- kierowanie, w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych i urzędach pracy, lekarzy itp.;
- koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;

- planowanie, koordynacja, monitorowanie i prowadzenie ewaluacji oraz promocji działań związanych z doradztwem zawodowym podejmowanych przez szkołę we współpracy
- z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- współpraca z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym
- opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami programu realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego oraz koordynacja jego realizacji;
- wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego;
- współpraca ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji doradztwa zawodowego;

3.3. Wychowawcy:

Zadania:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

3.4. Nauczyciele:

Zadania:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć doradztwa zawodowego dla uczniów;

- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

3.5. Specjaliści:

Zadania:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

3.6. Nauczyciel bibliotekarz

Zadania:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje i aktualizuje, udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

4. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWE M ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym w technikum są kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, rodziców, nauczycieli.

4.1. Działania kierowane do uczniów:

- diagnoza zapotrzebowania na działania doradcze;
- prowadzenie indywidualnego i grupowego poradnictwa w obszarach: *poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych*;
- określanie zgodności predyspozycji uczniów z realizowanym kierunkiem kształcenia;

- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów;
- pomaganie w poszerzaniu wiedzy ogólnej i budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego;
- udzielanie pomocy w planowaniu rozwoju edukacyjno-zawodowego;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- przygotowanie do olimpiad i konkursów dotyczących kariery zawodowej;
- realizowanie działań na rzecz aktywności uczniów na rynku pracy – poszukiwanie, utrzymywanie pracy oraz radzenie sobie w trudnych sytuacjach: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne itp.;
- analizowanie potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia;
- przygotowanie uczniów do roli pracownika;
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu;
- angażowanie w organizację uroczystości i imprez szkolnych;
- promowanie idei wolontariatu;
- angażowanie w działania na rzecz promocji szkoły;
- organizowanie praktyk i staży zawodowych;
- organizowanie spotkań rekrutacyjnych z przedstawicielami firm gotowych zatrudniać uczniów i absolwentów;
- tworzenie kół zainteresowań zgodnie z oczekiwaniami uczniów;
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie wizyt w firmach, w których znajdują się stanowiska pracy zgodne z kierunkiem kształcenia uczniów;
- informowanie o dodatkowej ofercie kształcenia zawodowego i rozwoju osobistego;
- organizowanie spotkań z osobami prezentującymi własne ścieżki rozwoju zawodowego (absolwenci szkoły, przedstawiciele zawodu);
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych i targach dotyczących rynku pracy;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e- zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności oraz samopoznanie;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych i targach dotyczących planowania ścieżki edukacyjnej;
- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD) przez uczniów.

4.2. Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwianie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji koleżeńskich;
- prezentowanie działań WSDZ na posiedzeniach rady pedagogicznej;
- organizowanie szkoleń z zakresu doradztwa zawodowego w ramach WDN;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań informacyjnych z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- inspirowanie nauczycieli do udziału w stażach zawodowych;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań z doradztwa zawodowego.

4.3. Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- organizowanie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach pracy, targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: stronę www szkoły, szkolny profil facebook, tablice informacyjne, e-dziennik).

5. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I PODMIOTAMI WSPIERAJĄCYMI

WSDZ zakłada współpracę z następującymi instytucjami:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Lubaczowie,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Lubaczowie,
- Wojewódzkim Urzędem Pracy w Rzeszowie (Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej),
- Podkarpacką Wojewódzką Komendą OHP,
- Ośrodkami Doskonalenia Nauczycieli oraz firmami szkoleniowymi,
- Stowarzyszeniem Doradców Zawodowych i Szkolnych RP,
- Bibliotekami pedagogicznymi,
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE)
- przedstawicielami firm i przedsiębiorcami,

- cechami i izbami rzemieślniczymi, stowarzyszeniami branżowymi, organizacjami zrzeszającymi pracodawców,
- uniwersyteckimi biurami karier,
- agencjami zatrudnienia,
- organizacjami pozarządowymi.

6. PLAN REALIZACJI DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWE M ZAWODOWYM W DANYM ROKU SZKOLNYM

Na każdy rok szkolny opracowywany jest program realizacji WSDZ, który określa:

- działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
 - tematykę działań, z uwzględnieniem treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego dla technikum (Załącznik nr 6 Rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego) oraz oddziałów których dotyczą te działania,
 - metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami,
 - terminy realizacji działań,
 - osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań,
- podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji tych działań.

Roczny plan jest opracowywany przez doradcę zawodowego we współpracy z wychowawcami oraz nauczycielami przedmiotów ogólnych i zawodowych.

7. EWALUACJA WSDZ

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego jest na bieżąco monitorowany. Za monitoring odpowiada doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. WZSD poddawany jest ewaluacji całościowej przeprowadzanej po całym cyklu kształcenia. Metodami wykorzystywanymi w trakcie gromadzenia informacji niezbędnych do przeprowadzenia ewaluacji jest: analiza dokumentacji, obserwacja, wywiad oraz badanie ankietowe. Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z zakresu doradztwa zawodowego.

Źródła:

- *Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego dla branżowych szkół*, B. Bielak, K. Druczak, G. Grabski, ORE, W-wa 2017 r.
- www.cdzdm.pl.